

DANIELA LEH TÂWPNA HUN

CHÂNGVAWN: “Lal chuan Daniela chu a chhâng a, a hnênah, ‘He thurûk hi i puan theih dânah i Pathian chu pathiante Pathian, lalte LALPA leh thurûkte puangtu a ni tih a Chiang a ni’ a ti ta a” (*Daniela 2:47, NKJV*).

SABBATH CHAWHNÛ

APRIL 7

Chhiar tûrte: *Daniela 1, 2; 3:1–6; 3:13–18; 4, 6; Luka 16:10; Johana 3:7; Thupuan 13:11–15.*

LALPAN Israel mîte tân ruahmanna ropui tak tak a nei a. “Tichuan, lka tân puithiam chí leh hnam thianghlim in ni ang” (*Exodus 19:6*) tiin a hrih a. He hnam thianghlim, he puthiam chí hi khawvêl hnêna Jehova chauh hi Pathian dik awm chhun a ni tih hriattîrtu tûr an ni (*Isaia 43:10, 12*). Vânduaitlâk takin, he hnam hian Pathianin a kohna thianghlim tak chu an hlen chhuak zo ta lo va. A hnûah phei chuan Babulon ramah saltângin an awm ta reng a ni.

Mahse thil ngaihnawm deuh mai chu, khatianga saltâng an nih lâi pawh khân Pathian chuan an zîng mi tu tûte emaw chu a tâna thuhretu ni tûrin a la hmang thei zêl tho va. Tawngkam danga sawi chuan, Israel leh Juda hmanga a tihhlawhtlin tâk loh kha Daniela leh a saltânpui mi pathumte hmangin a tihhlawhtling zâwk dân a ni kan ti thei ang. Chuti a nih chuan, hêng mi palî-te leh an thil tih hi a hnam pum pui anga Israel nih dân tûr leh an tih tûr a ni pawh kan ti thei bawk ang.

An chanchin hi ni hnuhnungte nên chuan a thlen hun leh a thlenna hmun thû-ah a inkâr hlat delh dawlh hlê mai. Nimahsela, an nun leh an thil tihte kha keini, tâwpna huna chêngte mai pawh ni lo, Pathian hre lo Babulon lal ina chêng milem be mîte ang deuh tûnlai khawvêl hnêna Pathianin thuhretûte ni tûra a kohte tân hian entawn tûr ãa tak a ni thei a ni. An chanchin a ãang hian eng nge zir chhuah theih kan neih le?

SUNDAY

APRIL 8

Tlêmtê chung a rinawm

“Tlêmtê chung a rinawm chu tam tak chungah pawh a rinawm thîn a; chutiang chiah chuan, tlêmtê chung a rinawm lo chu tam tak chungah pawh a rinawm lo thîn” (Luka 16:10, NKJV).

Heta Isua thu sawi hi lo chîk mah teh. “Tlêmtê chung a rinawm loh” hi chu ngaihzam mai a awl viau a ni lawm ni? Thil tlêmtê hi a tlêm tham êm avânga pawimawh a ni hran lo va. Mahse keimahni ngeiin kan tawn tawh a ãang emaw, mi dangin an tawn a ãang emawa kan hriat ãeuh angin, thil pakhat kan ngaihzam maina hian thil pakhat dang pawh ngaihzam leh mai duhna min neihtîr thîn a, chutiang chuan thil ngâizam chho zêlin “tam tak chungah” pawh kan lo rinawm lo ta ngê ngê thîn a ni.

Hê thu hi rilrû-a hre reng chungin Babulon sala tâng Juda tlangvâl pathumte thil tawn chanchin Daniela bung 1-a inziak hi kan thur chhuak pawh a ni rêng a ni.

Daniela 1 chhiar la. Eng tiang kawngtein nge Daniela, Hanania, Misaela leh Azaria-te thil tih khân hnam dangte hnêna Israel-ten tih tûr an neih chu a târ lan le?

“Finna leh thil awmzia hriatthiamna” kawnga mi dang zawng âia “a lêt sâwma an ãat zâwk” (*Daniela 1:20*) chhan kha an ei leh in nêna inzawmna nei niin sawi chiah loh mah se, a inzawm ngei chuan a lang. Pathian chuan hriatna leh finna a pe niin a sawi bawh

a. Chumi awmzia chu, Babulon chaw thianghlim lo ei duh lova Pathian laka an rinawm tlat avâng khân LALPA chuan hna a thawhpui thei tihna a ni. Pathian thû an âwih a, chuvâng chuan Pathianin mal a sâwm a. Hêng tlangvâl pathumte'n an tih ang hian hmâsâng Israel-te pawh khân, a hnam pum angin Bible thu hi rinawm takin zâwm ve ni ta sela chuan, an chung a tih ang hi anni chungah pawh khân a ti vê tho lo vang em ni? A ti êm êm ang. Keini ni hnuhnunga chêngte tân pawh hian, kan rinawm a nih phawt chuan, a ti ve ngei baw k ang.

Keini kohhran pawh hi thutak leh êng tam tak pêk chu kan ni Chiang khawp mai. Chu vâng chuan, *Hêng thilpêk kan dawnte-ah hian kan rinawmin thû chu kan zâwm tha tâwk em?* tiin kan inzâwt thîn tûr a ni. Chutih rualin, a mi mal anga Pathian tâna thuhretu tângkâi tak kan nih theuh theihna tûrin eng tin nge kan tih ang le?

THAWHTANNĪ

APRIL 9

Daniela inngaihtlâwmna kha

Daniela bung 2-na hian khawvêl hmun hrang hranga awmte hi, kum sâng eng emaw zât chhûng chu Bible-in a sawi Pathian hi ring tûrin a lo tanpui tawh thîn a. Pathian chu a awm ni mai lovin, thil lo thleng tûrte pawh a hre sâ vek a ni tih hi *âwihawm* takin a sawi. Dik tak phei chuan, Pathianin thil lo thleng tûrte a hre sâ vek tih a sawi hian Pathian chu a awm ngei a ni tih a nemnghet a ni.

Daniela 2 chhiar la. Hê bung hian Pathian chu a awm ngei a ni tih eng tin nge a sawi? Tûnlâi Europe ramte chungchâng thu a lo târlan dân pawh hi en baw k la (*Daniela 2:40–43*). Pathianin a hrilh a nih loh chuan, eng tin nge kum 2,600 vêl daih kal tawha miin tûna an dinhmun ni ta khu dik tak maiin a lo sawi lâwk theih teh lul ang ni.

Daniela khân thurûk inthupte a hriat theih bîkna chhan chu Pathianin a hrilh vâng a ni tih eng mah zêp nei lovin leh zak miah

lovin a sawi a. Lal mumang mai pawh ni lovin, a hrilhfhahna nêh lama a lo hriat vekna chhan kha ama'n finna leh hriatna a neih vâng nia ngâia chapo phah mai pawh a awl ve khawp ang le! Mahse chuti'n ani chuan a ti hauh lo. A ðiante nêna an ðawngtâi ho (*Daniela 2:17–23*) khân Pathian chungah an innghat tawp tih a tilang a; ani a rawn che a nih loh chuan Babulon mi finge rual khân anni pawh an thi vê ngei ang.

A hnû-ah pawh Daniela chu lal hnênah kalin, a mi finge, âikaihthiam te, dâwivaihthiam te, âisânthiam te chuan a mumang an hrilh theih loh thû a hrilh ve ngat a nih kha. Chutih lâiin, vân Pathian erawh chuan, Pathian dik tak awm chhun a nih avângin, thurûk inthupte a puang chhuak thei thung a ni.

Hetianga a inngaitlâwm leh Pathiana a inngah tlat avâng hian thuhretu ðangkâi tak a ni thei a. Daniela meuh pawh a inngaitlâwm a nih sî chuan, keini pheih hi chu inngaitlâwm lehzual tûr kan ni dâwn lo'm ni? Danielan a hriat loh chhandamna ruahman chanchin hretûte kan la ni leh zêl bawk sî nêh; inngaitlâwm taka min awmtîrtu tûr pawh eng dang ni lovin, Kristan kraws-a a tih kan hriatna hi a ni tûr a ni bawk ang.

Kraws hian inngaitlâwmna chungchâng eng nge min zirtûr le? Keimahni سوالنا ringawt ni lovin, chhandamna chang tûra Pathiana kan inngah tawp a tûl thû pawh min hrilh bawk em? Kraws hi awm ta lo se, i chan tûr chu eng nge ni ang? Chuti a nih chuan, Kraws lo hi thil dang chhuan tûr eng nge i neih le? (*Galatia 6:14* chhiar ang che).

THAWHLEHNÍ
Rangkachak milim

APRIL 10

Bible zir mîte chuan hmân aţang tawh khân, Dura phâizâwla awm ve Hebrai tlangvâl pathumte chanchin inziahna *Daniela 3* leh Pathian mîten tihduhdahna an tawrh thu leh ni hnuhnungah pawh an la tawrh leh tûr thu inziahna *Thupuan 13* hi a inzawm a ni tih an hria a.

Daniela 3:1–6 leh Thupuan 13:11–15 hi khâikhin la. Hêng thîten thil inang an sawi chu engte nge ni?

Hêng bû (bung) pahnihahte hian chibai bûkna chungchâng hi a laimu ber a ni vê vê a; tihluhna hmanga chibai inbûktîrna chungchâng an sawi vê vê bawk. Chumi awmzia chu, an hun lâi ve ve-a thuneihna chelhtûte hian LALPA chauhin a chan tûr chibai bûkna chu an phût tihna a ni.

Daniela 3:13–18 chhiar la. He thawnthu aţang hian ni hnununga thil kan la hmachhawn tûr mai pawh ni lovin, chu thil chu eng tianga hmachhawn tûr nge kan nih tih pawh kan hriatthiam bawk theih nân eng nge kan zir chhuah theih ang?

Lei chung a thilithei ber a ni bawk a, hêng mîte leh an Pathian chu a nuhzat hlê mai: “Ka kut ata chhanchhuaktu tûr che u Pathian chu tu maw ni a?” tiin a zâwt el vêl a. Mahse amah ngei hian chu Pathian chu tu nge a nih tih a hre chhuak ta thuai a: “Sadraka te, Mesaka te, Abedegoa te Pathian chu fakim awm rawh se; ani chuan a vântirkoh a rawn tûr a, amah ringtu a chhiahhlawhte chu a chhanchhuak ta. Anni chuan an Pathian chauh lo chu pathian dang rêng rêng rawngbâwl lo tûr leh, chibai bûk lo tûra an taksa hlânin lal thupêk meuh pawh an tidanglam ngam sí a” (*Daniela 3:28*) tiin a puang ta hial a ni.

Khatiang thilmak a hmuh hnû kha chuan hêng mîten a rawng an bâwl Pathian chungchângah hian thil danglam bîk tak eng emaw a awm ngei a ni tih pawm ta a ni ngei ang.

Hêng tlângvâl pathumte hian rawhtuina meipui aţang khân chhanchhuah an ni kher chuang lo thei tih an hria mai pawh ni lovin, chutiang tûr chuan an inpeih bawk a (*Daniela 3:18*). Eng vângin nge hâl hlum an ni dâwn a ni tih hre reng chung khân lal thupêk zâwm lova thil dik chu tih an thlan zâwk tlat mai le? Hê thawnthu hian an rinna nghehzia leh an rinna chu, a nghawng eng pawh ni dâwn mah se, din chhuahpui tho an tum ruhzia a târlang Chiang hlê.

Ni hnuhnunga chibai bûkna chungchâng hi thu inchuh ber a nih hunah hêng tlangvâl pathumte ang hian eng tin nge rinawm takin kan ding ve dâwn a ni tih kan hriat chian theih ang? Tûna “thil tê tham tê tê” nia kan hriat chungah pawh kan rinawm lo a nih chuan, buaina hnuhnung berah phei chuan kan rinawm thei dâwn em ni?

NILÂINÎ

APRIL 11

Gentail-te pian tharna

Daniela 3 hi Nebukadnezzar-an Pathian dik tak a awm thû leh, chu Pathian chuan thil a ti thei hlê a ni tih a hriat tâk thû-in khâr a ni a. Nimahsela, Pathian a awm ni tih leh a thiltihtheihzia hriatna chu chhandam ni tûra thil pawimawh tak nia Isuan a sawi pian tharna chan (*Johana 3:7*) nêh hian thil thuhmun a ni sî lo. A nihna takah chuan, *Daniela 4:30*-in a târlan hi, tû dang ni lo vin, mi la piangthar lo a ni tih a chiang a ni.

Daniela 4:30 chhiar la. Nebukadnezzara harsatna chu eng nge ni? Johana 15:5; Tirhkohte 17:28; Daniela 5:23-te pawh en bawh ang che.

Hemi bung a tâwp hmâ pawh hian Nebukadnezzara khân Pathian chu thil engkim tithei a ni a, Pathian tel lo chuan eng mah lo mai a ni tih a lo inhre chhuak tawh a.

“Lal inluling tak ni ðîn kha Pathian fa inngâitlâwm tak a lo ni ta; rorêltu nunrâwng leh hrohrâng na tak ni ðîn kha lal fîng leh khawngaihna ngah tak a ni ta. Vân Pathian sawi chhia a, cho thûr thûr ðîn khân tûnah chuan Chungnungbera thiltihtheihna chu pawmin, Jehova ðihna thu leh a khua leh tuite hlimna chu thupui berah a neih ta zâwk a ni. Lalte Lal leh hotute Hotu zillhâuna hnuaiah chuan Nebukadnezzara meuh pawhin rorêltu zawng zawngte pawhin an zir chhuah tûr zirlâi—ropuina dik tak chu ðatna dik takah a awm—tih chu a zir chhuak ve ta nge nge a. Jehova chu Pathian nung a ni tih pawmin, ‘Kei Nebukadnezzara hian vân Lal

chu ka fak a, ka châwi sâng a, ka zah a; a thil tih zawng zawngte chu a dikin, a kawngte pawh chu a fel sí a; chapo-a lêngte chu a tihnam thei a ni' tih thu a sawi chhuak ta hial a ni.”—Ellen G. White, *Zâwlneite leh Lalte*, p. 440.

Daniela 4:35 chhiar la. Nebukadnezzar-an Pathian chungchâng thu dik a puan chhuahte chu eng nge ni?

Daniela 4 hi Gentail mî-in “Hebrai mîte” Pathian thuneihzia, lalzia leh thiltihtheihzia a hriat tâk thu-in a tâwp a. Hei hi kohhran hmasaa thil thleng lo entîr lâwktu, a hmahruaitu a ni kan ti thei ang. Juda-te thuhriil avâng leh Pathian thiltihtheihna avângin Gentail-te chuan LALPA chungchângta thutak chu an lo hriat pahin, chu thutak chu khawvêl hnênah an puang vê òan ta a nih kha.

***Johana 3:7* chhiar la. Ni hnunnunga thil thleng tûrte kan sawi hian tihlumna tûra thupêk tih te, chibai bûk luihtîrna tih te, tihduhdahna tih te hi kan rilrû-ah a lang deuh ber thîn a. Mahse heta Isua thil sawi eng hian nge hun hnunnung atân mîte a lo buatsaih lâwk le? _____**

NINGÂNÎ

APRIL 12

Daniela rinawmna chu

***Daniela 6* chhiar la, tichuan hêng zawhnate hi i chhâng dâwn nia:**

- 1. Daniela 6:4, 5 hian Daniela nungchang eng nge min hrilh? Hêng châng pahnihte atanga mîten min hmuh dân tûr kan zir chhuah theih awmte chu eng nge ni?**
- 2. Hemi bunga eng thûte hi nge Thupuan bûa kan hmuh—tâwpna huna thil thleng târ lante nênzawmna nei? *Thupuan 13:4, 8, 11–17* en la.**
- 3. Daniela dinhmunah hian ding angin han inchan la. Tawngtai loh maina tûr chhuanlam òa eng nge a neih le?**

Chumi awmzia chu, sakeibaknei pûka paih luh a nih lohna tûrin a thil tih tâk ang kha lo ti lo ta pawh ni se, eng tin nge thiam a chan theih tho vang?

4. A tâna thil tûl êm êm pawh a ni lo chung a Daniela a tawngtai chhonzawm reng kha eng vâng nge ni?

5. Sakeibaknei pûka Daniela paih luh a nih hmâ hauh khân, Daniela Pathian thiltihtheihzia chu Lal Darian eng emaw chin a lo hre ve tawh tho a ni tih tilangtu eng thil nge a sawi (*Daniela 6:16*). A tawngkam hmante hian lal hnêna Danielan chibai a bûk leh a rawng a bâwl Pathian chanchin a lo lanfîr tawh dân eng nge a tihlan?

ZIRTÂWPNI

APRIL 13

Ngaihtuah zui tûr: “Khawvêl chanchin tâwpna hun chu kan hnaih tawh hlê a, Danielan hrilhlâwkna thû a lo ziahte hi tûn hmâ zawng âi nasaa kan ngaihven leh zual a tûl, a chhan pawh hêngte hian kan hun tawn mêka thil thlengte nêh hian inzawmna an neih vâng a ni. Hêngte hi Pathian Lehkha Thu Thuthlung Thara bû hnuhnung ber zirtîrnate nêh en kawp tûr a ni a. Setana chuan Daniela bû leh Johana ziak Thupuan bûa hrilhlâwkna thu awmte hi hriatthiam theih pawh ni lova ngâi tûrin mi tam tak a hruai bo tawh a. Mahse hêng hrilhlâwkna thûte hi kan zir a nih chuan, a bîk taka malsâwmna kan chan tûr thu tiam kan ni. Ni hnuhnunga la hâi hawn tûr Daniela inlârna hmuhte chungchâng sawiin ‘Mi finge erawh chuan a ngaihna an hria ang’ [*Daniela 12:10*] a ti a; tin, Kristan a chhiahhlawh Johana hnêna Pathian mîte kaihhruaina tûr Thupuan a pêk chungchângah pawh he thutiam hi a awm leh bawk: ‘Hê hrilhlâwkna bu thu chhiartu leh ngâithlâ a, a chhûnga thuziak pawmtute chu an eng a thâwl e’ tiin. Thupuan 1:3.’—Ellen G. White, *Zâwlneite leh Lalte*, pp. 463, 464.

Daniela bû hi hnam hrang hrangte din chhuahna leh tlûk chhياتna, rorêna (*Daniela 7:22, 26; 8:14*) leh buaina hun hnuhnunga Pathian mîte chhanchhuah an nih thû (*Daniela 12:1*) inziahna angin kan thlîr deuh ber thîh a; mahse tûn kârah khân Daniela bû hian fiahna

leh tihduhdahna lo thleng tûr atâna lo inbuatsaih lâwk dân pawh min hrilh bawk a. Chutiang chu a nih avângin, hêng thawnthûte hian ni hnuhnunga thuchah pawimawh tak takte chu min pe a ni pawh kan ti thei ang chu. A thuhrimin, “sakawlh chhinchiahna” leh “buaina hun” leh tihduhdahna lo thleng mai tûr chungchâng lo hriat lâwk chu ƣangkâi viau tho mah se, kan mamawh ber—Pathian nêna inzawmna chu kan nei sî lo a nih chuan hêng zawng zawng kan hriatnate hi thiam loh min chantîrtu mai an la ni ang. Thil dang zawng âia pawimawh chu Daniela leh mi dangten, Nebukadnezzara pawh tiamin, an chan ang “pian tharna” kha kan chan ve a ngâi a ni.

SAWI HO TÛRTE:

- ❶ ***Daniela 9:3–19***-a Daniela ƣawngƣaina thu hi chhiar la. Eng tin nge he ƣawngƣaina hian Pathian chuan keimahni lama ƣatna eng emaw a awm avâng ni lovin, ama'n min khawngaih avâng chauhvîn min hmangaih a, min tlan a ni tih hi Daniela khân a hrethiam a ni tih a târ lan le? Eng vângin nge he thutak hi hrethiam ni mai lova, a taka kan chan ngei a pawimawh le?
- ❷ In class-ah an sâkhaw serh leh sâng kalpui lo tûra thuneituten Daniela (*Daniela 6*) leh a ƣhian pathumte (*Daniela 3*) an tih pawha nghet taka an dîn ngam tlat thû kha sawi ho ula. Hêng an thil tawn ve ve-ah hian eng nge inang awm le? Eng nge a danglamna? Hêng an thil tawn ve ve a ƣang hian rinawm taka awma thuhretu ƣa tak kan nih theih dân zir chhuah tûr awm chu eng nge ni?
- ❸ “Piang thar” tih hi eng nge ni a awmzia? Eng vângin nge Isua khân kan pian thar ngei a ngaih thu a sawi le (*Johana 3:7*)?